

Dosarul nr. 2ra-737/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Secieru, I. Muruianu, A. Malfi)

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Ișcenco și Svetlanei Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 1 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir și menținută hotărârea din 27 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 16 octombrie 2019, Veaceslav Ișcenco și Svetlanei Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir au depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au invocat că la 6 februarie 2015 și 21 mai 2015 de către procurorul în secția exercitare a urmăririi penale cauze de criminalitate organizată și excepționale a Procuraturii Generale, Sergiu Roșu a fost pornită urmărirea penală în temeiul plângerilor depuse de către dânsii, în legătură cu reținerea la 4 iulie 2014 a lui Veaceslav Ișcenco în regiunea Transnistreană sat. Nezavertailovca, de către colaboratorii de forță din regiunea Transnistreană în urma activității de colaborări cu colaboratorii de poliție din Republica Moldova.

Au menționat că pentru examinarea cauzei penale nr. 2015928046, materialul a fost repartizat procurorului în cadrul Procuraturii PCCOCS și de două ori suspendat.

Ordonanțele de suspendare a urmăririi penale emise de procurorul Sergiu Roșu au fost anulate de către instanța de judecată cu emiterea încheierii din 7 aprilie 2017 de către judecătorul de instrucție Niculae Corcea a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a încheierii din 4 mai 2018 de către judecătorul de instrucție Elena Costiuc a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

Au remarcat că examinarea cauzei penale nr. 2015928046 durează aproape 4 ani, necătând la faptul că cauza ar trebui să fie examinată în mod urgent și prioritar, deoarece conține elementele infracțiunilor de tortură, prevăzut de art. 166/1 Cod penal și art. 3 din CEDO.

Prin urmare, termenul maxim de investigare și examinare a cauzelor cu privire la tortură este strict reglementat.

La fel, examinarea cauzei penale durează un termen îndelungat de mare, fapt ce este inadmisibil, iar termenul de examinare a acestei cauze este vădit disproportionat de termenul prevăzut de lege.

Există pericolul pentru tergiversarea intenționată a examinării cauzei, nu ar fi posibilă tragerea la răspundere penală a infractorilor din cadrul organelor de drept al RM și a lui Ruslan Homenco din regiunea Transnistreană.

Au considerat că, le-a fost încălcat dreptul la examinare și transmiterea spre judecare în termen rezonabil a cauzei menționate (dosar penal nr. 2015928046 aflat în gestiunea procuraturii PCCOCS) și dreptul la un proces echitabil prin examinarea într-un proces echitabil într-un termen rezonabil potrivit prevederilor Constituției RM și Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Or, procedura penală cu privire la examinarea faptelor de tortură în privința lor a fost excesiv de lungă pentru că durează aproape 4 ani și jumate, din luna februarie 2015 până în prezent, dar cum reiese din încheierile judecătorilor de instrucție, procurorul nu face absolut nimic important pentru investigarea cauzei în mod corect și onest.

Prejudiciul moral solicitat îl consideră întemeiat și pasibil de admis, dat fiind faptul că este vădită tergiversarea examinării cauzei penale și respectiv, este vădit faptul încălcării dreptului la examinare și în continuare la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, unde calitatea procesuală a lor este ca parte vătămată a acțiunilor de tortură comise de către colaboratorii organelor de drept din Republica Moldova, cât și a celor din regiunea Transnistreană.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 166, 167 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului că a fost încălcat dreptul la examinarea în termen rezonabil a dosarului penal nr. 2015928046 și transmiterea în judecată a dosarului, pentru tragerea la răspundere penală a persoanelor vinovate

în săvârșirea faptelor de tortură și răpire, acordarea în beneficiul lor a unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral în sumă de 100 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 1 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut prevederile art. 2 alin. (7) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, care stabilește că organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Au constatat prima instanță și instanța de apel că la caz acțiunea a fost înaintată de Veaceslav Ișcenco și Svetlana Ișcenco împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova.

Astfel, cererea de chemare în judecată a fost depusă față de un pârât necorespunzător și sub acest aspect urmează a fi respinsă acțiunea.

La 7 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir au declarat recurs împotriva deciziei din 1 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, iar concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, aplicând eronat normele de drept material.

Soluția primei instanțe și a instanței de apel în sensul adoptat nu poate fi menținută, fiind rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului, iar instanța de apel la examinarea cauzei a eludat de a se expune asupra aplicabilității prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Prima instanță a determinat incorect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate nu a fost dată apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este ilegală și neîntemeiată, adoptată cu încălcarea drepturilor și intereselor lor legale.

Instanța de apel a examinat unilateral apelul.

Au considerat recurenții că au întrunit condițiile de a-și valorifica pretenția de reparare a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală.

La fel, au remarcat că prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, le-a fost cauzat prejudiciu moral și au suportat cheltuieli de asistență juridică, situație care nu a fost statuată de prima instanță.

Instanța de apel inexplicabil a indicat că nu sunt întrunite condițiile din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 pentru ca dâșii să poată să pretindă la repararea prejudiciului moral, nu a exercitat un control judiciar complet, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, iar drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material și procedural pertinente speței, fapt ce a succedat adoptarea unei soluții nemotivate.

La 8 aprilie 2021, în adresa Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Veaceslav Ișcenco și Svetlanei Ișcenco, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 216), fiind recepționată de către destinatari la 15 aprilie 2021, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 217-220).

La 29 aprilie 2021, prin intermediul Oficiului Poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratul General al Poliției să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 13 noiembrie 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 193), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 7 decembrie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța

judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Svetlana Ișcenco și Veaceslav Ișcenco, reprezentați de avocatul Aliona Dragomir.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic